



RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZEW/500/ 11 /2010/PW

Warszawa, 8 marca 2010 roku

**Pani
Katarzyna Hall
Minister Edukacji Narodowej**

Skusione Two Minister,

zwrócono się do mnie z pytaniem o zasady podawania leków dzieciom, przebywającym w Ochotniczych Hufcach Pracy, Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii, internatach i bursach. Wychowawcy tych placówek w swoich listach wskazują na brak stosownych uregulowań prawnych w ustawie z 7 września 1991 roku o systemie oświaty i odpowiedniego rozporządzenia, które by obligowały jednostki organizacyjne do zapisywania w statucie bądź w regulaminie szczegółowych procedur podawania leków.

W wielu takich placówkach nie ma w ogóle etatu pielęgniarskiego. Nawet, jeśli jest zatrudniona pielęgniarka, pracuje ona jedynie w określonych godzinach. Brakuje zatem osoby, która miałaby w zakresie swoich obowiązków nadzorowanie przyjmowania leków przez dzieci. W mojej ocenie nie ma przeszkód, aby podawaniem leków zajmowała się osoba, sprawująca bezpośrednią pieczę nad dzieckiem. W warunkach domowych rodzice bez medycznego wykształcenia podają dzieciom leki przepisane przez lekarza. W stosunku do placówek niezbędne jest jednak uregulowanie, który z pracowników ma podawać dzieciom leki oraz w jaki sposób podanie leków ma być odnotowywane, aby nie doszło do wydania niewłaściwej ich dawki. Wprowadzenie stosownych uregulowań zagwarantuje zachowanie ostrożności przez podających leki, a to zapewni chorym dzieciom bezpieczeństwo.

Konieczność przyjmowania leków nie powinna dyskwalifikować dziecka jako mieszkańca internatu, a tym samym ucznia danej szkoły. Wierzę, że uregulowanie sposobu podawania leków przez pracowników placówek spowoduje większą ich otwartość na przyjmowanie dzieci przewlekłe chorych. Podający leki zgodnie z opracowanymi zasadami

będą mieli bowiem pewność, że postępują w sposób właściwy i nie zaszkodzą dziecku, narażając się tym samym na odpowiedzialność.

Na podstawie art. 3 i art.10 ustawy z 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.), proszę Panią Minister o podjęcie działań legislacyjnych w celu uregulowania kwestii podawania leków w zapewniających dzieciom opiekę całodobową placówkach, działających na podstawie ustawy o systemie oświaty.

Z wyrazami szacunku
Marek Sudołko



**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

Warszawa 2010.03.18

DZSE-2-TS-043-5 /10

Pan

Marek Michalak

Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Ministrze

odpowiadając na pismo z dnia 8 marca 2010 r. nr ZEW/500/11/2010/PW w sprawie zasad podawania leków dzieciom i młodzieży przebywającym w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, internatach i bursach oraz w Ochotniczych Hufcach Pracy, uprzejmie wyjaśniam.

W celu umożliwienia realizacji odpowiednio obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, dzieciom i młodzieży zamieszkującym na obszarze gminy i powiatu lub przebywającym w zakładach opieki zdrowotnej i jednostkach pomocy społecznej, zgodnie z regulacjami art. 17 *ustawy o systemie oświaty*¹⁾, rada gminy ustala plan sieci publicznych szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez gminę, a także określa granice ich obwodów. Rada powiatu ustala plan sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych (z uwzględnieniem szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych mających siedzibę na obszarze powiatu prowadzonych przez inne organy prowadzące). Sieć publicznych szkół powinna być zorganizowana w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

Za działalność szkoły/placówki, w tym za zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki wszystkim uczniom, odpowiada (zgodnie z art. 5 ust. 7 *ustawy o systemie oświaty*) organ prowadzący.

¹⁾ ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm)

Kwestie związane z zapewnieniem dzieciom, w tym przewlekle chorym, odpowiednich warunków podczas pobytu w szkole/placówce należą natomiast do obowiązków dyrektora, który na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie oświaty powinien m.in. sprawować opiekę nad uczniami oraz stwarzać warunki do ich harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne.

W sytuacji, gdy w szkole/placówce jest uczeń chory, dyrektor zobowiązany jest przygotować kadrę pedagogiczną i innych pracowników do pracy z tym dzieckiem oraz stałego udzielania pomocy i wsparcia tak, aby zapewnić mu optymalne warunki w trakcie pobytu w szkole/placówce, zarówno w czasie zajęć lekcyjnych, jak też poza nimi.

Podkreślić zatem należy, że stworzone zostały regulacje prawne, umożliwiające organizację kształcenia dzieci i młodzieży, w tym również przewlekle chorych, w przedszkolach, szkołach i placówkach, uwzględniające ich indywidualne potrzeby edukacyjne i rozwojowe.

Zapewnienie właściwej realizacji tego kształcenia, w tym zapewnienie dostosowania treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno – pedagogicznej, należy do zadań odpowiednio przedszkola, szkoły lub placówki, do której uczęszcza uczeń.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że sprawami związanymi z opracowaniem zasad pomocy w zakresie opieki nad dziećmi i młodzieżą przewlekle chorymi zajmuje się *Zespół ds. przeciwdziałania dyskryminacji dzieci przewlekle chorych*, któremu przewodniczy Pani Elżbieta Radziszewska – Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania.

W pracach Zespołu udział biorą również przedstawiciele m. in. Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Zgodnie z ustaleniami przyjętymi na jednym z ostatnich spotkań Zespołu dotyczącymi sytuacji szkolnej dzieci przewlekle chorych, Ministerstwo Edukacji Narodowej przekazało Pełnomocnikowi Rządu ds. Równego Traktowania informacje dotyczące organizacji szkoły w zakresie pracy z uczniem przewlekle chorym, jakie powinni otrzymać dyrektorzy szkół.

W przekazanych informacjach podkreśla się, że dyrektor przedszkola/szkoły/placówki powinien:

- pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu;

- zobowiązać nauczycieli do pozyskania wiedzy na temat tej choroby, m.in. poprzez analizę publikacji z serii „One są wśród nas”, przekazanych do szkół przez kuratoria oświaty w całej Polsce;
- zorganizować szkolenie kadry pedagogicznej i pozostałych pracowników szkoły/placówki w zakresie postępowania z chorym dzieckiem – na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby;
- w porozumieniu z pielęgniarką szkolną lub lekarzem, wspólnie z pracownikami szkoły/placówki opracować procedury postępowania w stosunku do każdego chorego ucznia, zarówno na co dzień, jak i w przypadku zaostrzenia objawów czy ataku choroby. Procedury te mogą uwzględniać m.in. przypominanie lub pomoc w przyjmowaniu leków, wykonywaniu pomiarów poziomu cukru, regularnym przyjmowaniu posiłków, sposób reagowania itp. Powinny też określać formy stałej współpracy z rodzicami (opiekunami) tego dziecka oraz zobowiązanie wszystkich pracowników szkoły/placówki do bezwzględnego ich stosowania;
- wspólnie z nauczycielami i specjalistami zatrudnionymi w szkole/placówce dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia, a także objąć go różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- podjąć starania w celu zorganizowania w szkole/placówce profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami.

Należy jednak wyraźnie podkreślić, że w sytuacji, gdy w szkole/placówce nie ma pielęgniarki lub higienistki szkolnej, profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami musi być zorganizowana w innej formie. Niewyobrażalna jest bowiem sytuacja, gdy uczeń, którego stan zdrowia pozwala na chodzenie do przedszkola czy szkoły, nie może w niej liczyć na pomoc nauczycieli, czy pracowników obsługi i jest zdany tylko na siebie. Zaangażowanie wszystkich pracowników w pomoc choremu uczniowi gwarantuje mu prawo do realizacji rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w integracji z rówieśnikami. Dzieci przewlekle chore nie muszą zatem uczyć się w odrębnych szkołach i być izolowane od swoich rówieśników. Mogą i powinny uczęszczać do szkół ogólnodostępnych razem ze zdrowymi dziećmi.

Uprzejmie informuję, że Ministerstwo Edukacji Narodowej opracowało również projekt zmian systemowych, w celu objęcia jak najlepszym wsparciem ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym przewlekle chorego.

Zgodnie z projektowanymi regulacjami, pomoc psychologiczno-pedagogiczna będzie świadczona jak najbliżej ucznia, w środowisku jego nauczania i wychowania, tj. w przedszkolu, szkole i placówce. W udzielanie tej pomocy zaangażowani będą nauczyciele uczący dzieci i młodzież oraz specjaliści, co pozwoli na zindywidualizowane wsparcie każdego dziecka, stosownie do jego potrzeb edukacyjnych i rozwojowych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, na podstawie art. 11. ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.), że nadzór nad Ochotniczymi Hufcami Pracy sprawuje minister właściwy do spraw pracy.

Z poważaniem

W/Z MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU

Zbigniew Włodkowski